

Volný objekt na tému premena

Helena Ťapajnová

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav prostorového a produktového designu
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Helena ŤAPAJNOVÁ**
Osobní číslo: **K10079**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design - Design skla**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Voňný objekt na téma promena**

Zásady pro vypracování:

Konzultace s vedoucím bakalářské práce

Zpracování návrhů, grafické a prostorové studie

Vypracování písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu

Fotodokumentace

Obeznamení s technologií

Realizace v materiálu

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině a angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

CABEJŠEK, Milan. Zušlechťování skla. Praha: L+P, 2004. ISBN 80-239-4265-4.

VONDRUŠKA, Vlastimil. Sklářství. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002. ISBN 80-247-0261-4.

HLAVÁČ, Jan. Základy technologie silikátů. 2. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1988. ISBN 04-816-88.

MILLER, Judith, Frankie LEIBE a Mark HILL. Sklo 20.století. 1. vyd. Bratislava: Noxi, 2005. ISBN 80-89179-21-5.

MANGUEL, Alberto. Čtení obrazů: o čem přemýšlíme, když se díváme na umění? 1. vyd. Brno: Host, 2008. ISBN 978-80-7294-274-9.

DEMPSEYOVÁ, Amy. Umělecké styly, školy a hnutí. 2. vyd. Praha: Slovart, 2005. ISBN 80-7209-731-8.

RUHRBERG, Karl, Manfred SCHNECKENBURGER, Christiane FRICKE a Klaus HONNEF. Umění 20. století: malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie.

Ingo F. Walter. Blanka Pscheidtová, Jindřich Schwippel. Praha: Slovart, 2004. ISBN 80-7209-521-8.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. MgA. Petr Stanický, MFA

Ústav prostorového a produktového designu

Datum zadání bakalářské práce:

1. prosince 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

17. května 2013

Ve Zlíně dne 12. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. MgA. Petr Stanický, MFA
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 9.1 2013

HELENA TAPÁNKOVÁ
.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47a Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požičovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3.

(3) Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli ze účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě díla vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybného projevu jeho vůle u soudu. Ústanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výděleku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše, přičemž se přihledne k výši výděleku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Premena formy porcelánových sôch je hlavnou témou bakalárskej práce. Inšpirácia pochádza z môjho domova: miesto, kde som vyrastala a jeho socialistický realizmus ma ovplyvňujú dodnes. V práci uvažujem nad ustálenou dekoráciou - porcelánovými sochami a štvanicami a ich miestom výskytu, teda obývačkou a nábytkom v nej. Tieto dva prvky kladiem do iných polôh, uberám či pridávam im význam.

Práca má dve časti - teoretickú a praktickú.

V teoretickej časti hľadám dôvody môjho záujmu o túto tému, ale tiež konfrontujem svojich rodičov v jednoduchom dotazníku. Rozvíjam tému socialistického nábytku, dekorácií, gýča a dokladám k tomu obrazovú prílohu. Ďalej rozoberám môj vzťah k porcelánovým sochám a štvaniciam, ktoré sú súčasťou každej obývačky sedemdesiatych rokov. Uvádžam tu niekoľko umelcov, ktorých diela ma inšpirovali alebo sú mojej práci podobné.

V praktickej časti opisujem môj prístup k dvom materiálom – porcelánu a sklu, popisujem ich technológiu, kombináciu, postup práce a samotný výsledok.

Kľúčové slova: porcelán, sklo, premena, kombinácia, socializmus, dekorácia, gýč

ABSTRACT

Transforming the form of porcelain sculpture is the main motive of my work. Inspiration comes from my home. The place where I grew up. This socialist realism influenced me so much that it inspired me throughout my work. I'm confronting here in the first place settled decoration and porcelain statues. I'm also analyzing areas where they were most occurred, living room and the furniture in it. I'm giving these two elements into other positions.

This work has two parts both theoretical and practical.

In the theoretical part I am looking for reasons for my interest in this subject, but also I'm confronting my parents in a simple questionnaire. I'm developing theme of socialist furniture, decorations and kitsch. I'm also adding image attachments to this work. Next, I discuss my relationship to porcelain statues that are part of every living room in 70's. There are several artists whose works have inspired me or my work is similar to their.

The practical part describes my approach to these two materials, the mix of these technologies, work progress and the result itself.

Keywords: porcelain, glass, transformation, combination, socialism, decoration, kitsch

Ďakujem vedúcemu ateliéru a práce Doc. MgA. Petrovi Stanickému M.F.A., asistentke MgA. Michaele Spružinové a BcA. Ľubošovi Šurýnovi za cenné rady a odbornú pomoc. Svojim rodičom za veľké podnety k práci, tiež za finančnú a morálnu pomoc. Pravdaže tiež ďakujem všetkým priateľom, známym, ktorí mi akýmkoľvek spôsobom pomohli a porcelánke Royal Dux Dubí, ktorá mi pomohla sponzorským darom.

Je to jednoduché: lidé vytvářejí díla, no a my si s nimi děláme, co se dá – prostě je využíváme pro sebe.¹

Serge Daney

¹ Bourriaud Nicolas. Postprodukce. vyd. Tranzit., Praha, 2004. s. 3. ISBN 80-903452-0-4

Prehlasujem, že odovzdaná bakalárska práca a jej elektronická verzia nahraná do IS/STAG sú totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČASŤ	12
1 O ČO IDE?	13
1.1 GÝČ.....	17
2 INŠPIRÁCIA	18
2.1 HELLA JONGERIUS.....	18
2.2 PAVLA SCERANKOVÁ	20
2.3 DOMINIK LANG	21
2.4 MÁRIA BARTUSZOVÁ	23
2.5 JAMES MASKREY.....	24
II PRAKTICKÁ ČASŤ	26
3 KONCEPT	27
3.1 ZÍSKAVANIE MATERIÁLU	27
3.1.1 Premena.....	27
3.2 ZAČALO TO PRÍBEHOM	28
3.3 SYMPOZIUM LEDNICKÉ ROVNÉ	28
3.4 DIALÓG	29
3.5 MISA A SVIETIDLO.....	30
3.6 SLON	31
3.7 KOPÝTKA	32
3.8 UVÄZNENÝ.....	33
3.9 PRÍBEH VNÚTORNÉHO PRIESTORU	33
4 INŠTALÁCIA	35
ZÁVER	36
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	37
ZOZNAM OBRÁZKOV	39
ZOZNAM ZDROJOV OBRÁZKOV	40
ZOZNAM PRÍLOH	41

ÚVOD

Porcelánové plastiky, dekorácie mojich rodičov, ktoré hrdo stoja už cez tridsať rokov v obývačke a zapadajú prachom, ma inšpirovali. Neustále ma prenasledovala úvaha o hranici gýča a estetiky či dizajnu. Preto som sa rozhodla vyslobodiť ich zo svojej formy. Začala som tieto porcelánové sochy rôznymi spôsobmi upravovať a kombinovať s fúkaným sklom. Pridávam im funkciu alebo kladiem rôzne časti tela zvierat do iného (absurdného?) kontextu.

Ďalšia veľmi podstatná časť je priestor, v ktorom sa tieto gýčové dekorácie nachádzajú. Je to predovšetkým obývačková sériová stena. Tieto typy nábytku vyrábané v sedemdesiatych rokoch majú špecifický výraz. Neodmysliteľne k nim patrí niekoľko častí ako je vitrínka, knihovnička a skriňa. Je špecifická dyhovým oblepením a nekvalitným materiálom, z ktorého sa vyrábala.

Tento nábytok v mojej práci figuruje ako súčasť inštalácie, ktorá má pripomínať, no nie opisovať. Je odľahčený od niektorých prvkov a rôznymi spôsobmi upravovaný.

Cieľom mojej práce je nájsť novú polohu pre tieto trochu zabudnuté, ale stále niečím zaujímavé odkazy doby. Z detstva ich vnímam ako samozrejmosť, súčasť každého domu a preto sa snažím s týmto „defektom“ vyrovnávať, ba z neho aj mnohé vytážiť.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 O ČO IDE?

Je to ako Černobyl', som ožiarená rádioaktívnym prostredím, v ktorom som vyrastala. Pre-siaknutá do špiku kosti nevkusnosťou. Nakazená vplyvom nekvalitných materiálov. Zná-silnená výdobytkami socializmu. Narodila som sa až začiatkom deväťdesiatych rokov, takže z doby sedemdesiatych až osemdesiatych rokov nemám zažitú nič. Napriek tomu zariadenie nášho domu sa od doby kúpy až doteraz zmenilo len minimálne. Moji rodičia pochádzajú z drevenej chalúčky, malebného prostredia dediny pod horami. V roku 1976 pri zariaďovaní vlastného života a domu akoby na to úplne zabudli.

Vplyvom doby a okolitého prostredia, ponuky trhu a vtedy moderného života sa rozhodli postaviť si vlastný obrovský tehlový dom a kompletne ho vybaviť.

Dá sa tu nájsť len málo z pozostatkov kultúry, v ktorej žili dovtedy. Tkané koberce vy-striedali chemlonové. Surové ručne opracované drevo vymenili za drevotriesku, laminát, umakart, sololit, dyhu, imitácie pravého dreva. Materiál ako napríklad ľan úplne vymizol, (alebo ho dobre ukryli). Svoj dom vybavili novým sériovým nábytkom, veľkou sedacou súpravou, ťažkopádnymi čalúnenými stoličkami s koženkovými poťahmi, drevotrieskovými obkladmi.

Ako mi povedala mama: „Bola to taká móda a mali to všetci.“ Pravdaže nezazlievam im takýto postoj k veci. V tej dobe to jednoducho tak bolo. Trh ponúkol len málo a bežní ľudia nemali z čoho vyberať. *„Situácia krajín „reálneho socializmu“ bola totiž dosť odliš-ná. Namiesto nadprodukcie elegantných, ale sémanticky vyprázdnených výrobkov sa potý-kala s nedostatkom, technologickým zaostávaním a všeobecne nízkou kvalitou výroby. Prí-liš úzke mantinely materiálových a technických možností výrobcov, ich nekompetentné ve-denie, voči nemu bolo treba neustále bojovať, význam dizajnerskej profesie, a celý rad ďalších problémov spojených so systémom socialistickej veľkovýroby.“*²

² KOLESÁR, Zdeno. Kapitoly z dejin designu. Praha vyd.vysoká škola umelecko-prumyslová ,2004. s. 127. ISBN 80-86863-03-4

Obr. 1 Pohľad do obývačky, 2013

Napriek mojej averzii k celému vybaveniu domu je tu stále niekoľko vecí, ktoré ma fascinujú. Azda je to preto, že v istom období života mi boli zakázané. Prirovnala by som to k biblickej scéne rajskej záhrady, Evy a jablku. Ja som jablka mala plnú záhradu, ale ten porcelán v obývačke, tie krásne jelene, psi a slony. Prečo len museli vždy stáť na tej najvyššej policičke? Rada by som sa s nimi hrala. Ale všetko z mojich túžob mi bolo odopreté, ani len do tej „parádnej obývačky“ sme nemohli ako deti chodiť. Mama vždy uviedla pádny dôvod: „Spravili by ste tam neporiadok. Príde návšteva a ja sa budem hanbiť. Porcelán by ste rozbili a ten sme dostali ako dar.“

Obr. 2 Porcelánová štvánica, 2013

V obývačke vládli prísne pravidlá. Vďaka dotazníku, ktorý som vytvorila pre oslovených (príloha dotazník) vznikli aspoň tieto najzákladnejšie:

1. Obývačka je miesto pre slávenie Vianoc, Veľkej noci, Silvestra, a rodinných osláv ako svadba, krst kedysi aj pohreb, je to miesto pre váženu návštevu. Do obývačky sa chodí výlučne z dôvodu pravidelného upratovania.
2. Obývačka je vybavená sériovou skriňou, ktorá je kupovaná na mieru jednej steny. Musí tam sedieť presne odprava doľava a najlepšie odspodu až úplne na vrch. Musí obsahovať knihovničku, vitrítku, skriňu a zásuvky – „šuflíky“.
3. Správna vitríčka obsahuje sadu keramických hrnčekov, porcelánových šálok, brúsené poháre, ideálne je od najmenšieho po tie najväčšie, čajovú súpravu, sériu pohárov *Zlatá Zuzana* (6 kusov v šiestich sériách) a sošky rôzneho druhu, štvánice, jelene, lovecké psy a iné.

Obr. 3 Zlatá Zuzana, 2013

4. Záclony a závesy visia na garníziach vyrobených na mieru celej steny nad oknom. Závesy by mali podľa ustálenej normy ladiť s kobercom.
5. Gauč a sedačky musia byť z rovnakej súpravy doplnené nízkym konferenčným stolíkom. Na gauči a sedačkách musia byť plyšové alebo dekoratívne dečky. Pravdaže stolík je prestretý najlepšie háčkovaným alebo vyšívaným obrusom s kvetinovým vzor.
6. Je potrebné mať na stene zavesený vyšívaný obraz podľa predlohy a obraz so sakrálnou tematikou.

Obr. 4 Garníža zo závesom a obraz so sakrálnou tematikou, 2013

Tu niekde pramení môj záujem a podnet na spracovanie tejto témy. Rozhodla som sa premenou porcelánu splniť si svoje túžby z detstva. Bola to pre mňa ikona nedotknuteľnosti a teraz ju vnímam ako formu, ktorú chcem rozbiť, prepracovať a opustiť.

1.1 Gýč

Hranica medzi gýčom a umením je tenká. Nájdeme ho všade a často je ťažké odlíšiť či definovať ho. Má miesto v dobe nedávnej ale aj dnešnej. Vyvíja sa tak ako sa vyvíja umenie. Človek je kreatívna bytosť a má potrebu vytvárať páčivé veci. Táto téma zahŕňa reklamy, televízna talkshow, súčasný pop-art, ktorý robí každý, kto má digitálny fotoaparát, kameru, socialistický realizmus, trpaslíkov v záhrade či umelé kvety. Gýč napodobňuje vonkajšiu formu a uspokojí sa s imitáciou snaží sa o nadčasovú idylu. Zobrazenie sveta je v gýči konvenčné a stereotypné, podnecuje pasívne hodnotenie

2 INŠPIRÁCIA

V tejto časti bakalárskej práce svoju pozornosť zameriam na autorov, ktorý ma inšpirovali pri tvorbe alebo ich tvorbu považujem za dôležitú pre seba. Píšem o umelcoch - Hella Jongerius, Pavla Sceránková, Dominik Lang.

2.1 Hella Jongerius

Hella Jongerius, narodená v roku 1963 v de Meern, Holandsko, študovala dizajn na Industrial Design Academy v Eindhovene. Učila na Design Academy v Eindhovene 1998 – 1999.

V roku 2000 založila dizajnérske štúdio JongeriusLab v Rotterdame, kde vytvára a predáva mnoho návrhov - predovšetkým riad, vázy, textil a nábytok.

Hella Jongerius ma zaujala najmä svojím sviežim prístupom k designu a k materiálom. Pracuje s rôznymi materiálmi a vzájomne ich kombinuje. Napríklad porcelán a textil, polyuretán, kov a aj porcelánom a sklo.

2.1.1 Long Neck and Groove Bottles

V práci Long Neck and Groove Bottles vzájomne prepojila sklenené fľaše a porcelánové vázy obyčajnou lepiacou páskou. Spodná časť je z porcelánu a vrchná z rôznofarebného skla. Moja a jej práca sa stretávajú v použitých materiáloch.

Obr. 5 Long Neck and Groove Bottles, 2000

2.1.2 Nymphenburg Sketches – Animal Bowls

Porcelánka Nymphenburg je svetoznáma výrobou porcelánových zvířat. V roce 2000 oslovila *Hellu Jongerius*, aby pro nich spravila nový design. Přistúpila k tejto zákazke veľmi svojrázne a kombinovala rôzne časti, nehľadiac na to, z akého sú obdobia alebo aké mali predtým použitie. Vznikol zaujímavý projekt, v ktorom zlúčením niekoľkých známych častí vznikla jedna úplne nová. „*Jongerius je známá především díky inovativnímu zpracování keramiky. V roce 2000 vyrobila sadu váz a talířů ozdobených vzory z bavlněné přízny, kterou provlékala otvory v porcelánu. Její sada Long Neck and Groove z téhož roku sestává z půlek ručně vyrobených skleněných a porcelánových lahví a váz spojených dohromady plastovou balicí páskou. Zde představená stolní sada Non-Temporary (Trvanlivý) navržená pro Royal Tichelaar Makkum je moderní interpretací tradiční majolikové keramiky: používá tradiční vzory, ale ponechává části talířů a misek bez glazury, jako kdyby to byla výrobní vada, čímž odkrývá surový keramický povrch pod glazurou a odhaluje část výrobního procesu, již obvykle zůstává utajen. Většina děl Helly Jongerius směřuje na sběratelský trh, včetně série Nymphenburg Sketches, navržené pro německého výrobce porcelánu Nymphenburg, která je složená z kýčovitých zvířecích figurek (napr. hrocha a zajíců) sedících na talířích a ozdobených fragmenty vzorku vybraných z archivu firmy.*“³

Obr. 6 Nymphenburg Sketches - Animal Bowls Bird, 2004

³ Fairs Marcous, Wanders Marcel. Design 21. století nové ikony designu, od masového trhu k avantgardě. vyd. Nakladatelství Slovart,s.r.o., v Praze, 2007. s.247.ISBN 978-80-7209-970-2

Obr. 7 Nyphenburg Sketches - Animal Bowls Fawn, 2004

2.2 Pavla Sceranková

S tvorbou *Petry Sceránkové* som sa prvý krát stretla na Zlínskom salóne mladých v roku 2009. Zaujala ma tu dvomi vystavenými objektmi zo série *Visit home*. Jej prístup k soche je špecifický. Vytvára akýsi artefakt z materiálu, ktorý pravdepodobne našla doma. Rozbitú čajovú kanvičku, konferenčný stolík pretvorila veľmi minimalistickým dômyselným spôsobom. „*Díla Scerankové si často pohrávajú s fyzikální i významovou protikladnosť, vytvárajú napätí uvnitř každého z nich. Každá s těchto soch-instalací díky tomu získává charakter otevřeného díla, nabízejícího divákovi jakýsi dojem falešné interaktivity. Tím samozřejmě nezpochybňují jejich kvalitu. Spíše naznačují specifickou podobu jejich estetické řeči.*“⁴

Vo svojich sochách, objektoch a videách často pracuje s bežným priestorom a jednoduchými vecami, tiež niekoľkokrát použila porcelánové gýčové zvieratká v projekte *Odlétající zajíc*, *Prchající jelen*, alebo *Unikající kuň*. Tu vidím istú podobnosť s mojou bakalárskou prácou. Snažím sa objasniť priestor človeka, ktorý je akousi smiešnou ikonou minulosti, no stále k nemu pociťujem nejaký vzťah.

⁴ Čech Vojtech. Ateliér. Č.14-15,2012.vyd.občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér., v Praze, 4.7. 2012.ISSN 1210-5236
Stran 16 str5

„V obsahové rovině se Pavla Sceranková intenzivně zabývá reflexí lidského vnímání, paměti a individuálním prožíváním okolního světa. Vychází z osobního prožitku a zkoumá způsob, jak se tento prožitek uchoval v paměti respektive jaký tvar nabyl. Autorka tematizuje fenomén vnímání, prožívání aktu vnímání, vztah vnímání ke vnímanému světu a vědomí aktu vnímání.⁵

Obr. 8 Príliš, 2010

2.3 Dominik Lang

Dominik Lang je pre mňa jeden z dôležitých českých umelcov. V jeho práci sa dá vysledovať istá mystifikácia priestoru. Práca vo verejnom priestranstve, inštalácie spojené s performans. Na tomto umelcovi ma najviac zaujíma prístup k vitrínkam na umenie. Pre mňa je vitrínka v priestore obývačky tiež zaujímavým ohraničujúcim priestorom, ktorému sa prispôbuje obsah. V tomto prípade to nie je umenie, ale ide o domácu dekoráciu. Vzhľadom

⁵ Pavla Scerankova. Drdova Gallery. [online]. [cit.2012-05-04] .Dostupné z: <http://www.drdovagallery.com/artists/pavla-scerankova>

ku kulturnému nevzdelaniu mojich rodičov je to pre nich forma estetiky a suplovanie krásneho umenia v priestore.

Podobne ako Lang v inštalácii *Spící město* v rámci 54. ročníka medzinárodnej výstavy výtvarného umenia Bienále 2011 sa konfrontujem s týmto priestorom a vytváram možnosť nového nahliadnutia.

„Instalace Spící město Dominika Langa (1980) je nasycena fenoménem vzpomínek, tradice, otázek o identitě a potřebou v každé době si vytvořit vlastní postoj k jakémukoliv uměleckému dílu. Vzpomínky, ať chceme nebo ne, nás podstatně dlouhodobě ovlivňují a formují naši identitu, po níž neustále pátráme, zkoumáme ji ve vztahu ke světu, jenž nás obklopuje a který znovu a znovu vytváříme.“⁶

Obr. 9 Spící město, 2011

⁶ Jiráčková Blanka. Ateliér. Č.18,2011. vyd.občanské sdružení Společnost časopisu Ateliér., v Praze, 8.9. 2011. ISSN 1210-5236

2.4 Mária Bartuszová

Mária Bartuszová (1962 -1996) je menej známa slovenská sochárka, no patrí k tým najlepším. Po štúdiu na Vysokéj umeleckopriemyselnej škole v Prahe v ateliéri Otta Eckerdta pokračovala vo svojom špecifickom prístupe k sochárstvu a vytvárala si vlastné postupy formovania, tvarovania i odlievania. Venovala sa tiež vytvoreniu haptických predmetov pre nevidiacich. Táto slovenská sochárka ma oslovila svojím veľmi citlivými a krehkými sochami, v ktorých pracuje s vnútorným priestorom telesa. V jej a mojej práci vidím niekoľko podobností hľadania tajomstva formy vnútorného priestoru. Použitie bielej podčiarkuje krehkosť. „Od polovice 80. rokov 20. storočia Bartuszová programovo rozvíjala problém narušenia integrity diela, perforovania tvaru, výstavby škrupinových interných objemov a dutín. Namiesto uzatvoreného objemu v priestore ako monolitnej jednotky sa otvára vnútorný priestor v samotnom organizme sochy. Vznikajú otvorené škrupinové štruktúry s odhalenou výstavbovou konštrukciou.“⁷ Práve v tomto momente mi bola veľkou inšpiráciou, rozhodla som sa vstúpiť do vnútornej časti porcelánovej plastiky a skúmať vzájomné vzťahy dutín a línií. Mária Bartuszová to vyjadruje slovami: „malé prázdno plné malého nekonečného vesmíru...“⁸

⁷Cesta k organickej plastike. maria bartuszova. bartuszova.sk [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://www.bartuszova.sk/clanky.html>

⁸Cesta k organickej plastike. maria bartuszova. bartuszova.sk [online]. [cit. 2013-04-25]. Dostupné z: <http://www.bartuszova.sk/clanky.html>

Obr. 10 Škrupina 1, 1980 – 1989

2.5 James Maskrey

Maskrey začal pracovať so sklom v roku 1990 ako remeselník. Po siedmich rokoch práce odišiel študovať na Three Dimensional Design BA (Hons).

Z prác tohto umelca som vybrala jednu, ktorá je postavená na reálnom príbehu. Pripomína mi totiž jednu z mojich prvých prác komunikujúcu s porcelánom. Použila som tiež rozprávkový príbeh a na stvárnenie dejovej línie som použila špecifické znaky.

„ James Maskrey, who is based at the University of Sunderland’s National Glass Centre, was inspired to create the piece after researching the Terra Nova Expedition, which ended in tragedy in 1912 when Captain Robert Falcon Scott and his team died on their return journey from the South Pole. James called his glass creation of three eggs in a jar

topped by an Emperor penguin “The Worst Journey in the World,” after a book of the same title written by Apsley Cherry-Garrard, the only survivor of the expedition.”⁹

Umelec na stvárnenie príbehu použil biele nabiehavé sklo, aby vznikol priesvit do vnútornej časti. Na vrchu objektu je upevnený tučniak kráľovský ako hlavná ikona príbehu.

Obr. 11 Drayton Egg , 2011

⁹ James Maskrey glass artwork bought by Craft Council. Today's News – News. JOURNALLIVE.CO.UK. JournalLive: North East news, Newcastle, Tyne & Wear, The Journal newspaper [online]. Copyright and Trade Mark Notice. Journallive.co.uk [online]. © 2013 [cit.2013-5-6]. Dostupné z: <http://www.journallive.co.uk/north-east-news/todays-news/2012/05/25/james-maskrey-glass-artwork-bought-by-craft-council-61634-31041881/#ixzz2RHZFUE6T>

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

3 KONCEPT

Zaoberám sa gýčom a nevkusom, v ktorom som vyrastala, alebo v ktorom moji rodičia a známi doteraz žijú. Využívam hlavne priestor obývačky a dekoračné porcelánové plastiky. S porcelánom pracujem už dlho a môj prístup k nemu sa postupne vyvíja a mení. Je to badateľné pri pohľade na objekty, ktoré som vytvorila. Od povrchu a jednoduchého opracovania som sa dostala až do vnútra a ku komplikovanejším riešeniam. Vzniklo niekoľko funkčných ale voľných objektov. Na začiatku vždy stála spomienka z detstva či návšteva u babičky a rodičov. Konfrontujem bývalú nedotknuteľnosť týchto predmetov, uzavretú formu a snažím sa ich premenou dostať do nového kontextu. Otvárať utajené priestory či klásť k nim svoj príbeh.

V tejto časti ďalej rozoberám jednotlivé objekty a inštaláciu.

3.1 Získavanie materiálu

Po dlhšom prosení o porcelán, ktorého bolo doma neúrekom, som si kúsok doviezla do Zlína. Pri týchto stretnutiach som tiež nafotila obývačky a s majiteľmi vyplnila dotazníky. Tieto rozhovory mi často osvetlili mnoho záhad o dobe, v ktorej sa odohrával nákup.

Neskôr som začala porcelán nakupovať v bazároch alebo špecializovaných predajniach na porcelán a sklo. Stačí, že mali odbitý parožtek a plastika bola zľavnená viac než o polovicu. Tiež som oslovila niekoľko porcelánok, medzi nimi aj porcelánku *Royal Dux* v Dubí, ktorá mi poslala zadarmo krabicu porcelánu.

3.1.1 Premena

Pri navrhovaní novej formy porcelánu a samotnom akte pílenia porcelánu som vždy pociťovala istú zodpovednosť, ale aj eufóriu vyslobodenia ČOHO?gýču? z formy a možný priestor pre premenu a nový príbeh. Nikdy som nemala pocit, že plastiky ničím alebo im ubližujem.

Ďalej nasledovala práca na sklárskej hute. Sklovina obalená v bielom emaile je tvarovaná do jednoduchých tvarov podľa návrhov. Po vychladení som fúkané a ploché sklo dobrušovala do požadovaného tvaru tak, aby aj s porcelánovou časťou vytvárali jeden kompaktný objekt.

3.2 Začalo to príbehom

Na zadanú tému *set na cukrovinky* som prvý krát použila porcelán. Príbeh *Braček jelenček* o sestričke a bračekovi poskytoval hlavnú dejovú líniu.

Je to rozprávka o sestre a bratovi ktorý žijú s macochou, čarodejnicou. Pretože je macocha na nich zlá, utečú do hlbokého lesa. Ona však svojou magickou silou začaruje všetky studničky v lese. Deti sú smädné, hlavne malý Janičko. Neodolá a napije sa z jednej, z ktorej chodia piť jelene. Vtedy sa premení na jeleňa. Príbeh končí ako každá rozprávka: dobro zvíťazí nad zlom.

Porcelán je tu použitý jednoducho. Odrezala som potrebné časti z plastík a technikou pieskovania odstránila sklenenú lazúru. Vznikol tak snehobiely, matný povrch jelenej hlavy ktorá zároveň slúži ako uško pokrývky. Tak isto sú použité dve sošky detí na malej dóze. Porcelán je kombinovaný s bielym fúkaným sklom a brúseným plochým sklom.

Podobný prístup k starému porcelánu zvolila aj známa dizajnérka Hella Jungerious, ktorou som v tej dobe bola veľmi inšpirovaná.

Obr. 12 Príbeh o jelenčekovi, 2012

3.3 Sympozium Lednické Rovné

Na tomto týždňovom sklárskom sympóziu na Slovensku som vytvorila tri dózy. Mali iný tvarový základ, ale princíp porcelánových úchytov zostal rovnaký. Rozpracovala som hon srnky dvomi loveckými psami. Vždy, keď som sa ako dieťa dívala na tieto srdcovúce scé-

ny lovu, nepáčilo sa mi to a ľutovala som úbohé srnky. Rozhodla som sa prepílením *štvanice* srnke a psom prepísať príbeh a určiť im nové, iné trajektórie. V tomto projekte srnka vystupuje ako krásna, nedotknuteľná, so sebavedomým nadhľadom nad psami. Oni sú krotkí a bezmocní, podriadení srne.

Vznikol tu jeden zaujímavý rozdiel na dóze pre srnu. Biela je tu použitá ako nabiehavá. Teda sa od spodu do vrchu vytráca a vytvára tak priehľad dovnútra.

Obr. 13 Srna a psy, 2012

3.4 Dialóg

Dialóg je váza, kde komunikujú dva materiály - sklo a porcelán. Tiež tu prebieha isté spojenie medzi dvomi totožnými jeleňmi. Jelene sú počas ruje znepriatelené, preto som ich vďaka zeleni, kvetom ktoré sa dajú vložiť do vázy, schovala pred sebou v lese.

Pri tejto práci som si všimla že často používam totožné dvojice. Dvoch chlapcov, dva psy, dva jelene. Odráža sa to aj u ďalších objektov.

Obr. 14 Dialog, 2013

3.5 Misa a svietidlo

Posledné dva funkčné predmety využívajú pozostatky už použitých plastík. Odrezané kopytka plnia svoju funkciu a utekajú aj so sklenenou misou. Tu prvý krát nevyužívam ploché sklo. Vnímam to ako krok späť. Jeho svetelnosť dodáva predmetom zaujímavý ráz a moment spojenia. Zaujímavé však je, že je tu zanechaná časť pôvodnej povrchovej maľby, čo navracia spomienkou k pôvodnej plastike.

Svietidlo je socha jeleňa a srny, dvojice ktorá prišla o hlavu. Tieto torzá zvierat som ďalej uvoľnila od pre mňa zbytočného a ťažkopádneho podstavca. Takto opracovaný porcelán som opieskovala a tým zbavila lazúry. Bezhlavé telá ma nabádali k dotvoreniu.

Po nie dlhom premýšľaní vznikla idea vytvoriť z nich svietidlo. Doplnila som do tela elektrické zapojenia a žiarovky. Jelenia hlava je suplovaná veľkou bielou žiarovkou. Srna ostala bez hlavy. Tu som prvý krát priznala morbiditu mojich činov a do tela som ukryla červené svetlo, ktoré pripomína krv .

Obr. 15 Mysa. 2013

Obr. 16 Svietidlo, 2012

3.6 Slon

Veľký a ťažkopádny slon, ktorý sa privalil svojou váhou, stojí len na malom kúsku podstavca. Fúkaná časť objektu sa jemne predkláňa a vytvára tak napätie.

Obr. 17 Slon, 2013

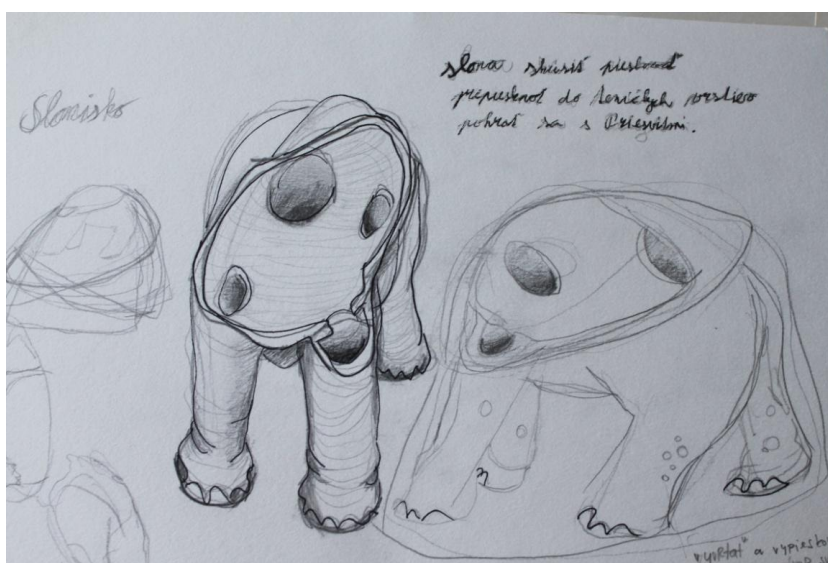
3.7 Kopýtka

Pri tomto objekte som využila zaujímavý členitý vnútorný priestor, ktorý vzniká pri výrobe. „Sádrové formy na výrobu figur s ohľadom na členitosť výrobků často opatřeny klíny Jsou to obvykle složité vícedílné formy...Z těchto částí odlitku se strhávají spáry, odlitky se navzájem slučují lepením porcelánovou hmotou a retuší se dohotoví do žádaného tvaru a linie“¹⁰. Toto porcelánové lepidlo je na vnútorných spojoch pretečené. Túto chybu, nedostatok som som sa rozhodla čiastočne odkryť, a tiež ju použiť v práci so sklom. Vznikol tak amorfný chomút, v ktorom sú kopýtka uväznené.

¹⁰ CHLÁDEK, Jirí, NOVÁ, Ilona. Porcelán kolem nás. DT 666.5(091). vyd. Nakladatelství technické literatury a Karlovarský porcelán. 1991. s.115. ISBN 04-813-91

3.8 Uväznený

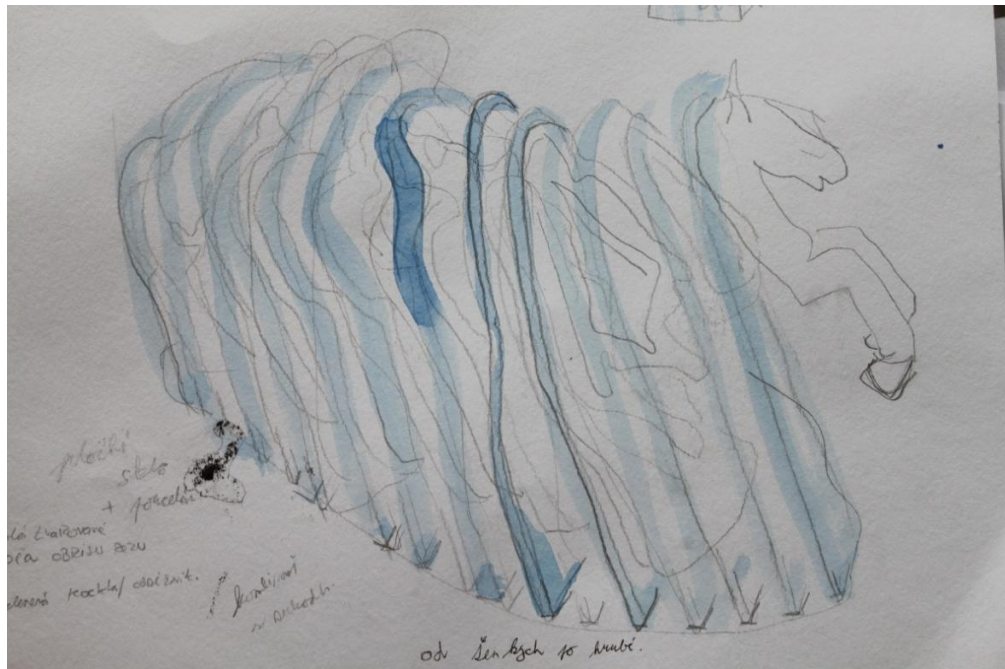
Slon, dominanty ako naša televízia značky *Tesla*. Zhodou náhod na nej trónil. Niekedy ma viac zaujímal on ako program v televízii, skúsila som teda prepojiť tieto dva prvky, porcelánového slona a tvar televíznej sklenenej bane. Keď sa mi dostal do rúk použila som jeho hlavu na objekt *Slon*, tým sa otvoril zaujímavý vnútorný priestor, ktorý ma zaujal viac ako už dávno okukaný povrch. Otvárajú sa tu členité dutiny, ktoré vznikajú pri výrobe. Zakliesnila som slonie torzo do sklenenej bane tak, aby sa dalo dívať práve do vnútornej časti.

Obr. 18 *Skyca k objektu*, 2013

3.9 Príbeh vnútorného priestoru

V jednej z posledných prác som sa zamerala na vnútornú časť. Použila som dve identické porcelánové plastiky, v ktorých bol zobrazený príbeh zamilovanej dvojice jazdiacej na koni a jeleňovi. Prvú z plastiek som rozrezala vertikálne na množstvo malých kúskov. V každom z týchto kúskov sa otvoril vnútorný priestor plný dutiniek a línií. Malé, tajomné diery vo vnútri, ktoré rozprávali vlastný príbeh. Rozhodla som sa preto nechať ich otvorené a v tom istom poradí ich zasa naukladať k sebe. Tu som využila vlastnosti plochého skla, ktoré je číre a dovoľuje tým nahliadnuť do vnútra. Striedavo s porcelánom som ukladal k sebe ploché sklo od najtenšieho po najhrubšie. Vzniká tu akási rytmická hra línií skla a tiež množstvo priehľadov do útrov porcelánu.

Obr. 19 Skica vnútorného príbehu

Obr. 20 Detail vnútorných priestorov rozrezaného porcelánu

4 INŠTALÁCIA

Pre prepojenie všetkých mojich prác som sa rozhodla vytvoriť špecifický priestor. Každý z objektov, ktoré som vytvorila, pochádza z prostredia typickej obývačky zo sedemdesiatych, osemdesiatych rokov 20. storočia.

Prostredie, v ktorom som vyrástla, bolo vždy nedotknuteľné, s výnimkou upratovania. A kde je niečo zakázané, nutkanie k činu sa zvyšuje.

Tak vznikla myšlienka vytvoriť inštaláciu na autentickom mieste. Niečo, čo pripomína, ale presne neopisuje, niečo čo ma na toľko ovplyvnilo, aby vzniklo.

Vzniká tak priestor pre moju osobnú deformáciu domácim gýčom obývačky.

Prvý nápad bol použiť priamo skrine a poličky z klasickej obývačky. Vytvoriť surrealistické sokle poskladané zo zásuviek, nožičiek a skriniek. Nechcela som však opisovať. A navrhnuté objekty by boli pre moju prácu príliš samostatné.

Začala som hľadať ďalšie možnosti a prišla som na to, že skriňa má tiež svoj vnútorný priestor. Sú to zadné časti ktoré obvykle nevidíme, sololit, plný či dierkovaný. Tento materiál mi preto prišiel ako najvhodnejší. A vždy mi bol sympatický.

V celej inštalácii používam dierkovaný sololit *Solodul* a ploché sklo, ktoré poskytuje množstvo zrkadlenia a odrazu.

Pre moje objekty sa snažím vytvoriť jednoduchý, voľný a dýchajúci priestor. Preklenuté ploché sklá ozvláštnené sololitom ako spomienkou na môj pohľad do obývačky.

ZÁVER

Dospela som k záveru, že premena je prekročenie formy. Je procesom súčasného vzniku a zániku. Stačí sa na veci pozrieť inak. Otočiť ich, odtrhnúť, vymeniť a skombinovať, aby dávali nový význam.

Moje objekty sú vyjadrením príbehu premeny a kombinácie materiálov. Ku každému objektu som zvolila osobitý prístup. Naučila som sa tu, že sklo sa dobre kombinuje s porcelánom. Myslím si, že tak je to u mnohých ďalších materiálov. Sklo má veľa možností a určite ich chcem vyskúšať. Jedno čo viem určite dotkla som sa našej rodinnej ikony nedotknuteľnosti.

Na moju bakalársku prácu sa dá dívať z mnohých uhlov. Je len na vás, ktorý si vyberiete. Snažila som sa tu predostrieť ten môj, a vysvetliť čo ma viedlo k premene.

Ako autorka viem o mnohých chybách. Hovorím najmä o technických nedostatkoch, ktoré sa dajú odstrániť. V ďalších prácach by som ich chcela určite vynechať a všetky pozitívne poznatky násobiť. Tiež viem že táto téma ešte pre mňa nezostala úplne vyčerpaná, je mnoho možností ako ju ďalej posúvať

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

CABEJŠEK, Milan. *Zušlechťování skla*. Praha: L+P, 2004. ISBN 80-239-4265-4.

VONDRUŠKA, Vlastimil. *Sklářství*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2002. ISBN 80-247-0261-4.

HLAVÁČ, Jan. *Základy technologie silikátů*. 2. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1988. ISBN 04-816-88.

MILLER, Judith, Frankie LEIBE a Mark HILL. *Sklo 20.století*. 1. vyd. Bratislava: Noxi, 2005. ISBN 80-89179-21-5.

MANGUEL, Alberto. *Čtení obrazů: o čem přemýšlíme, když se díváme na umění?* 1. vyd. Brno: Host, 2008. ISBN 978-80-7294-274-9.

DEMPSEYOVÁ, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí*. 2. vyd. Praha: Slovart, 2005. ISBN 80-7209-731-8.

RUHRBERG, Karl, Manfred SCHNECKENBURGER, Christiane FRICKE a Klaus HONNEF.

Umění 20. století: malířství, sochařství a objekty, nová média, fotografie.

Ingo F. Walter. Blanka Pscheidtová, Jindřich Schwippel. Praha: Slovart, 2004.

ISBN 80-7209-521-8.

KOLESÁR, Zdeno. *Kapitoly z dějin designu*. vyd. vysoká škola umelecko-prumyslová v Praze, 2004. ISBN 80-86863-03-4

CHLÁDEK, Jirí, NOVÁ, Ilona. *Porcelán kolem nás*. DT 666.5(091). vyd. Nakladatelství technické literatury a Karlovarský porcelán. 1991. ISBN 04-813-91

Bourriaud Nicolas. *Postprodukce*. vyd. Tranzit., Praha, 2004. s. 3. ISBN 80-903452-0-4

ZOZNAM WWW ZDROJOV

<http://www.drdovalgallery.com/artists/pavla-scerankova>

<http://www.bartuszova.sk/clanky.html>

<http://www.journallive.co.uk/north-east-news/todays-news/2012/05/25/james-maskrey-glass-artwork-bought-by-craft-council-61634-31041881/#ixzz2RHZFUE6T>

<http://www.estetickyslovník.sk/category/texty-hesiel/gyc/>

<http://splho.blog.sme.sk/c/18110/Co-je-gyc.html>

<http://www.sng.sk/sk/uvod/zbierky/moderne-a-sucasne-umenie/moderne-a-sucasne-socharstvo>

<http://www.scerankova.wz.cz/>

<http://artlist.cz/index.php?id=1403>

<http://artycok.tv/lang/en-us/4545/pavla-scerankova-moving-in>

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1 Pohľad do obývačky, 2013</i>	14
<i>Obr. 2 Porcelánová štvanica, 2013</i>	15
<i>Obr. 3 Zlatá Zuzana, 2013</i>	16
<i>Obr. 4 Garniža zo závesom a obraz so sakrálnou tematikou, 2013</i>	16
<i>Obr. 5 Long Neck and Groove Bottels, 2000</i>	18
<i>Obr. 6 Nyphenburg Sketches - Animal Bowls Bird, 2004</i>	19
<i>Obr. 7 Nyphenburg Sketches - Animal Bowls Fawn, 2004</i>	20
<i>Obr. 8 Prliš, 2010</i>	21
<i>Obr. 9 Spicí město, 2011</i>	22
<i>Obr. 10 Škrupina 1, 1980 – 1989</i>	24
<i>Obr. 11 Drayton Egg , 2011</i>	25
<i>Obr. 12 Príbeh o jelenčekovi, 2012</i>	28
<i>Obr. 13 Srna a psy, 2012</i>	29
<i>Obr. 14 Dialog, 2013</i>	30
<i>Obr. 15 Mysa. 2013</i>	31
<i>Obr. 16 Svetidlo, 2012</i>	31
<i>Obr. 17 Slon, 2013</i>	32
<i>Obr. 18 Skyca k objektu, 2013</i>	33
<i>Obr. 19 Skica vnútorného príbehu</i>	34
<i>Obr. 20 Detail vnútorných priestorov rozrezaného porcelánu</i>	34

ZOZNAM ZDROJOV OBRÁZKOV

Obr. 1-4 Archiv autora

Obr. 5 © Design Museum. HELLA JONGERIUS, Product Designer (1963-). designmuseum.org[online]. 2000. [cit. 2013-05-05]. Obrázok vo formáte JPG. Dostupné z: <http://designmuseum.org/design/hella-jongeriuss>

Obr. 6 Nyphenburg Sketches- Animal Bowls Bird. jongeriuslab.com [online]. 2004 [cit. 2013-05-05]. Obrázok vo formáte JPG. Dostupné z: <http://www.jongeriuslab.com/work/nymphenburg-sketches-animal-bowls>

Obr. 7 ref. 8

Obr. 8 Príliš. scerankova.wz.cz[online]. 2010 [cit. 2013-05-05]. Obrázok vo formáte JPG. Dostupné z: <http://www.scerankova.wz.cz/>

Obr. 9 Polák, Martin. Spící mnesto. © Centrum pro současné umění Praha. artlist.cz [online]. 2011 [cit. 2013-05-05]. Obrázok v formáte JPG. Dostupné z: <http://artlist.cz/index.php?id=6886>

Obr. 10 Moderné a súčasné sochařstvo. Slovenská národná galéria © 2013. sng.sk [online]. 2013 [cit. 2013-05-05]. Obrázok v formáte JPG. Dostupné z: <http://www.sng.sk/sk/uvod/zbierky/moderne-a-sucasne-umenie/moderne-a-sucasne-socharstvo>

Obr. 11 Williams, David. NEW GLASS, ANCIENT SKILS, CONTEMPORARY ARTFORM. blackwell.org.uk [online]. 2011 [cit. 2013-05-05]. Obrázok v formáte JPG. Dostupné z: <http://www.blackwell.org.uk/exhibitions/new-glass-ancient-skill-contemporary-artform>

Obr. 12- 20 Archiv autora

ZOZNAM PRÍLOH

Zoznam použitej literatúry

Zoznam použitých internetových zdrojov

Zoznam obrázkov

Zoznam zdrojov obrázkov

Príloha PI: Dotazník

PRILOHA PI

Dotazník

Mária a Milan Ťapajna.

Prečo, kde a v akom rok ste kúpili obývačku?(mala si na vyber z rôznych druhov?)

Obývačku mal každý, tak ako by sme boli my bez nej. Keď príde návšteva, alebo sú Vianoce či krstiny, tak je slávnosť v obývačke. Toto je už naša druhá obývačka, kupovaná v 80. v Dolnom Kubíne v nábytku. Vtedy už sme mali z čoho vyberať.

Otec: Mama zle odmerala steny krajčírskym metrom, takže sa nám obývačka nezmestila do prednej izby. Mama sa teda rýchlo rozhodla, že zrušíme zadnú kuchyňu a budeme tam mať obývačku.

Mama: No ale bolo to najkrajšie, keď skrine boli spolu na jednej stene od vrchu až dolu.

Oco: Aj kuchyňu sme tak rýchlo kupovali. Mame nestačila malá Konstanca, tak po kusoch dokupovala Júliu. Lebo nie v každom obchode ju mali.

Mama: A keď sa doviezla, tak sa rýchlo rozobrala. Ľudia boli radi, že budú mať celý komplet. My sme ten posledný kus nemohli dokúpiť, tak sme ho teraz pred mesiacom dali dorobiť stolárovi.

Odkiaľ máte garníže a prečo ich používame?

Garníža je na záclony a závesy. Musí byť dvojradová s koľajničkami po celej stene. Vyrábal ich Milan. Podľa toho akú sme mali odbývačku. Aby to pekne ladilo.

Aby nám nikto nevidel dovnútra z cesty.

Aký účel mali vitríny a knihovníčky? Čo si do nich dávala?

Vitríny sú na parádu. Chcela som ich mať plné. Pracovala som v domácich potrebách a keď prišli keramické hrnčeky s krčahom, tak som ich mala ako prvá. Stáli len 58 korún. Pravdaže najväčšia móda boli brúsené poháre. Od najmenších až po najväčšie, ale jeden stál až 80 korún. Mala som ich všetky, ale to sa už porozbýjalo.

Odkiaľ máme porcelánové štvance a sošky? Mohli sme sa s nimi hrať, alebo sa ich dotýkať?

Niektoré som si kúpila sama. Páčilo sa mi to. A ktorúsi dostal otec na 40. Väčšinou to boli dary k výročiam. Samozrejme, že ako deti ste sa ich nemohli ani chytiť. Len keď sa upratovalo a bolo treba poutierať prach.

A čo koberce, dečky a záves, obrazy a iné doplnky?

Koberec sa kupoval presne na mieru izby, chemlónový a ladil so závesmi.

Ako mladé sme vyšívali obrazy podľa predlohy. Ten máme v obývačke. Keď sme kúpili nový gauč, tak sme k nemu prikúpili aj plyšové poťahy.

Zmenila by si teraz niečo v našej obývačke? Chcela by si inú?

Už sme starí, nám sa tie moderné moc nepáčia. Už by sme novú obývačku nechceli.

Františka a Viera Ťapajnová

(stará mama a teta)

Prečo, kde a v akom roku ste kúpili obývačku? (mala si na výber z rôznych druhov?)

Starká nechcela inú ako 28. Bol to hit od 70. rokov. Bol zložený z celého vybavenia obývačky - skriňa, sekretár, knihovnička, stoličky a stôl, gauč, fotely a konferenčný stolík. A tak asi rok chodila stále do Dolného Kubína do predajne nábytku, aby 28 dostala. Vtedy to bol nedostatkový tovar.

Aký účel mali vitríny a knihovničky? Čo si do nich dávala.

Vo vitríkach máme poháriky. Celú sériu Zlatej Zuzany. To je 6 druhov pohárikov v 6 kusoch.

Starý otec bol poľovník a vedúci Jednoty. Dostával veľa darov. Od poľovníkov dostal dreveného jeleňa, od Jednoty poháriky .

Porcelánové sošky sme dostali aj kupovali. Tieto nožíky som kúpila v Moskve.

Ol'ga Bleskáňová

(suseda)

Prečo, kde a v akom rok ste kúpili obývačku?(mala si na vyber z rôznych druhov?)

Kupovali sme ju v roku 1977 v Trstenej, lebo v Kubíne mali takú istú. Nebolo veľmi na výber. Ja som chcela obývaciu stenu až po strop , ale vtedy takú nemali.

A čo koberce, dečky a záves ,obrazy a iné doplnky?

Koberce sme kupovali v Poľsku aj záclony a závesy. Tento obraz som dostala od krsnej mamy na birmovku. Ale už od vtedy vybledol. A lampu robil moj muž ešte na vojne. Zlepil ju až doma a sľuboval že kúpime inú.